

Staj zamanı

Staj da artık aslanın ağzında... Yüzbinlerce üniversite öğrencisi için iş bulmak kadar zor olan staj süreci başladı. Öğrencilerin staj arayışına girdiği şu günlerde, stajyer arayan şirketlerin şartlarını, imkânlarını ve sundukları fırsatları sizin için araştırdık. EZGİ GULER

BÜYÜK bir hevesle başladığımız üniversitenin özellikle son senesinde bir telaş başlar. Bir bakmışsınız o hiç bitmeyecek sandığınız yıllar su gibi akıp gitmiş. Aklınıza tek bir soru yerleşmiş bulursunuz kendinizi: "Şimdi ne yapacağım?.." Bu telaşı yaşayanlar, çoğunlukla iş hayatıyla hiç yüzleşmemiş olanlardır. Bir de her akademik yılın sonunda zorunlu stajı olmasa dahi sırf iş hayatını görmek ve nasıl bir işte çalışacağına karar vermek üzere staj yapanlar var ki onlar için durum farklıdır. Şüphesiz, iş hayatının nasıl olduğunun öğrenciyken görülmesi ve projelerde yer alınması, mezuniyet sonrasında iş arama sürecinde çok büyük avantaj sağlıyor. Henüz öğrenciyken kariyer planlaması doğrultusunda staj yapılması, yeni mezun gençleri iş arama sürecinde bir adım öne çıkarırken işverenler de staj tecrübesi olanla-

ra istihdamda öncelik tanıyor.

İş hayatına adım atmaya çalışırken karşınıza çıkacak ilk engel deneyimdir. İşverenin deneyimi olmayan adaylara daha mesafeli durması, adayın da tercih edilmediği için deneyim kazanamaması gibi bir kısır döngü söz konusu. Bu döngüyü kıracak olanlar öğrenciler elbette... Bugün yalnız İstanbul'da 50 civarında üniversite bulunuyor. Türkiye'de ise toplam 196 üniversite var.

Üniversite öğrencilerinin sayısı ile staj imkanlarının sayısı doğru orantılı olarak artmıyor. Oysa üniversitelere devam eden tüm öğrenciler staj peşinde.

"GERÇEK DÜNYAYI GÖRME FIRSATI"

"Çoğu öğrenci stajını küçük bir tekstil atölyesi ya da catering hazırlayan bir mutfakta yapmak istemiyor. Herkesin amacı global bir şirkette staj yapmak. Çünkü staj yaparken kendisini gösterebilirse, iş teklifi alabileceğini düşünüyor" diyor Bahçeşehir Üniversitesi Öğretim Görevlisi Selçuk Tuzcuoğlu, staj başvurularının belli şirketlerde yoğunlaştığını ancak stajın aslanın ağzında olduğunu söylüyor. Tuzcuoğlu'na göre, iş dünyasında tecrübe edinmek, üniversitelerde ortalama 14 hafta içerisinde üçer saatlik derslerle aktarılmaya çalışılan bilgilerin

gerçek hayatta ne kadar geçerliliğinin olduğunu anlamaya yarıyor. Belli bir sektör için geçerli olan finansal analizler, başka bir sektörde hiç kullanılmayabiliyor. Bu sebeple öğrencilerin gerçek dünyadaki yöntemleri ve ilişkileri gözlemlemesi gerekiyor. Tuzcuoğlu, “İş dünyasını Amerikalıların bakış açısı ile öğretiyoruz. Ancak iş hayatı farklı ve öğrencinin piyasa realitelerini öğrenmesi ancak staj ile mümkün” diyor.

KARŞILIKLI BEKLENTİLER YOĞUN

Öğrenciler ne kadar çok şirkette çalışırsa, mezuniyetleri sonrası iş bulma şansları da o kadar artıyor. Mazars Denge İnsan Kaynakları Direktörü Mehmet Eronat, işverenlerin işe alım esnasında daha önce benzer deneyimi olan stajyerleri işe daha hızlı adapte olacaklarını düşünerek öncelikli olarak tercih ettiğini söylüyor ve ekliyor: “Bu yüzden şirketler için stajyer sadece stajyer değil, kurumlar için geleceğin yeni çalışanlarıdır. Bu nedenle stajyerlerde aranan özelliklere ait beklentiler giderek yükseliyor.”

Bugün hemen her şirket stajyer adaylarını potansiyel çalışan olarak gördüğü için onların dinamik, atılgan, fikirlerini paylaşmak konusunda geri durmayan, güçlü insan ilişkilerine sahip, proje bazlı çalışmalara açık, takım dinamiği içinde hareket etmeyi seven, yaratıcı, yeniliklere açık olmasını tercih ediyor. Tabii tüm bunların yanı sıra iyi İngilizce, teknolojiye ve dijital dünyaya hakimiyet stajyerlerde aranan olmazsa olmazlar arasında öne çıkıyor. Öğrencileri farklı işe alım teknikleri doğrultusunda değerlendiren şirketler, genelde yetkinlik bazlı mülakatın yanı sıra, dil testi, sözel veya sayısal yetkinlik, kişilik

envanterleri, grup mülakatları, ekip çalışmaları ve sunum değerlendirme merkezi gibi uygulamalardan faydalananıyor. Staj sürecinde başarılı olmuş öğrenciler, özgeçmişleriyle birlikte pek çok firmanın aday havuzunda doğrudan üst sıralarda yer alıyor. Uzmanlar bu süreçte öğrencilerin kısıtlı zamanda iyi gözlem yapmasını salık veriyor.

Biz de staj başvurularının yapıldığı şu günlerde kısıtlı zamanda zengin bir iş deneyimi yaşatacak firmaların staj imkanlarını sizin için araştırdık...

TOFAŞ

Teknik ağırlıklı 535 kişi

TOFAŞ TÜRK OTOMOBİL FABRİKASI A.Ş.

Hem üniversiteden hem de liselerden stajyer kabul eden Tofaş, Mart-Mayıs döneminde stajyer başvurularını değerlendiriyor ve yerleştirmeleri yapıyor. Üniversite stajyerlerini İK portallarından bulan

Tofaş, üniversitelerle yaptığı karşılıklı protokol kapsamında da stajyer alımı yapıyor. Teknik lise öğrencileri için yaz dönemi stajyerleri ile meslek ve ticaret lisesi öğrencileri dönem stajyerlerini, intranet sitesi Tofasweb üzerinden mart ayında açılan ilanla alıyor. Meslek lisesi ve meslek yüksekokulu stajyer kontenjanı 250, üniversite proje ve projersiz stajyer kontenjanı ise 285 öğrenciyi kapsıyor. Kısa dönem staj yapanlar şirket organizasyonunu, üretim ve diğer süreçleri tanımaya dönük staj yapıyor. Projeli stajyer programında yer alan öğrenciler ise ilgili departmanda 2-3 ay içinde tamamlayabileceği bir proje konusu veriliyor ve bir proje danışmanı atanıyor. Süre sonunda, tüm projeli stajyerler yaptıkları çalışmayı aynı gün şirket yöneticilerine sunuyor ve çalışmalarını teslim ediyorlar.

Burhan Çakır

ÖNCELİK MÜHENDİS ADAYLARINA

Stajın zorunlu olması, adayın öğrenim gördüğü bölümün Tofaş'ta staj yapmaya uygun olması, başvurusu alınan kategori ve bölüm için kontenjan bulunması, öğrencinin son sınıfa geçmiş olması ve başarılı olması adaylarda aranan şartlar. “Müfredatın zorunlu kıldığı stajın yanı sıra, proje bazlı ve daha uzun döneme yayılan staj programımız da var” diyen Tofaş İnsan Kaynakları Direktörü Burhan Çakır bu programa başvuran adayları yetkinlik bazlı mülakatlar ve yabancı dil sınavından sonra seçerek belirlediklerini söylüyor. Bu program boyunca

Selçuk TUZCUOĞLU / Bahçeşehir Üniversitesi Öğretim Görevlisi

“Verilen işle yetinmeyin”

Öğrenciler staj sırasında kendilerine verilen görevleri sorun etmemeli. Çünkü sadece data girişi de yaptırırsalar, fotokopi de çektirirler, onların bir şirketin işleyişi ile ilgili yaptıkları gözlemler çok önemli. Staj sırasında sadece verilen işi yapmakla yetinmemelerini, gerekirse fazladan görevler üstlenmek için istekli olmalarını, ihtiyaç duyan çalışanlara yardım sunmalarını öneriyorum. İşten kaçmak yerine, staj gerekliliklerinin dışına taşan sorumlulukları üstlenmelidir.

Gözlemledikleri aksaklık ya da iyileştirme önerilerini yöneticilere çekinmeden aktarmaları yararlı olabilir. Böylece gelecekte doğabilecek bir pozisyon için akılda bulunan bir aday haline gelebilirler.

ABD'de staj yapabileceğiniz bazı şirketler

- Abercrombie and Fitch
- Anchorage By the Sea
- Best Western Tower West Lodge
- Gaido's Galveston
- Hotel Eklund
- Media Genesis
- Odyssey Resorts
- Montage Deer Valley
- Naniboujou Lodge
- Wisconsin Dells

ha fazla stajyer almayı planladıklarını söylüyor.

BOYNER HOLDİNG

Zorunlu staja öncelik

Boyner Büyük Mağazacılık, Beymen Mağazacılık, Ay Marka Mağazacılık, Altıyıldız Tekstil başta olmak üzere Boyner Holding bünyesinde yıl boyunca staj başvuruları almıyor. Ancak departmanların kapasitesine ve ihtiyacına göre fırsat verilen stajyer sayısı değişiyor.

2014'te tüm grup bünyesinde 300'ye yakın stajyer alınırken 2015 için şu anda bir sınır belirlenmiş değil. Stajyer başvuruları kariyer portallarından, LinkedIn ve benzeri kanallardan ya da direkt e-posta yolu ile başvurular aracılığı ile alınıyor. Boyner Holding'de stajyerlerin esnek çalışmalarına, kendi planlarını ders programlarına göre yapmalarına fırsat veriliyor. Özellikle Boyner ve YKM mağazalarında meslek lisesi öğrencilerine de staj fırsatı veriliyor.

"Perakende ve mağazacılık, Y kuşağının tercih ve beklentilerine çok uygun çalışma koşulları taşıyor. Dinamik olması sebebi ile de ilgi çekici bir kariyer imkanı sunuyor" diyen İnsan Kaynakları ve Sürdürülebilirlikten Sorumlu Başkan Yardımcısı İdil Türkmenoğlu, sektörün hızlı yükselme ve yüksek kazanç fırsatları, inisiyatif alabilme, çok yönlü çalışma, işin hızı ve hemen sonuç alabilme, networking fırsatları, sosyal ortamlar ve nispeten esnek çalışma imkanı sunduğunu aktarıyor. "Stajyer seçimlerimizde zorunlu stajlara öncelik vermeye gayret edip gelecekteki kariyerini perakende ve mağaza-

zacılıkta görenlere fırsat veriyoruz, üniversite veya bölüm sınırlamamız bulunmuyor" diyen Türkmenoğlu, Holding şirketlerinde stajyerlerin sonrasında tam zamanlı olarak devam edebileceğini söylüyor.

YILDIZ HOLDİNG

500 gence fırsat sunuyor

Yıldız Holding'de farklı kapsamlarda değerlendirilen stajyer programları bulunuyor. Meslek liselerinin zorunlu kış dönemi stajı, zorunlu/isteğe bağlı yaz dönemi üniversite stajları ve JOB (Junior orientation in business) adlı proje bazlı staj programları ile öğrencilere staj imkanı veriliyor. JOB, yaz ve lise staj programlarıyla birlikte 2014'te 500 öğrenciye staj imkanı sağlayan şirkette, 2015'te de bu sayıya yakın bir seviyede olacak. Stajyer alım sürecinde departmanlardan gelen taleplere göre bölümler belirleniyor. Ağırlıklı olarak işletme, iktisat ve mühendislik bölümlerden stajyer alımı gerçekleştiriliyor.

ÖZEL EĞİTİMLER DE VAR

Yıldız Holding İnsan Kaynakları Strateji ve Sistem Geliştirme Grup Direktörü İdil Şeker'den aldığımız bilgilere göre, Yıldız Holding'in JOB staj programı tam zamanlı olarak, temmuz ve ağustos aylarında iki aylık süreci kapsıyor. Başvuruları değerlendirirken üniversite ayrımı yapılmıyor. JOB proje bazlı staj programına üniversitelerin iki, üç ve dördüncü sınıfları ile mastır öğrencileri başvuru yapabiliyor. Meslek liselerinin zorunlu kış dönemi stajı

İdil Türkmenoğlu

İdil Şeker

ve zorunlu/isteğe bağlı yaz dönemi üniversite stajları ise öğrencilerin uygunluklarına göre organize ediyor. Stajyer alımı, şubat ayında sosyal medya, Kariyer.net ve LinkedIn üzerinden yayımlanan ilanlarına yapılan başvurularla gerçekleşiyor. Temmuz ve ağustos aylarında gerçekleşen iki aylık JOB staj programında, öğrenciler şirketin verdiği eğitimlerden faydalanıyor.

Başvuru sürecinin Şubat ayında başladığı programda genel yetenek testi, İngilizce sınavı, vaka çalışmaları ve gerçekleştirilen mülakatlar sonucunda başarılı olan gençlere staj veriliyor. Yılda ortalama 3 bin staj başvurusu alınan şirkette adayların Yıldız Holding veya grup şirketleri bünyesinde staj programına kabul edilmeleri için dil ve bilgisayar kullanımı konusunda kendilerini geliştirmelerini, eğitim süresince projelerde görev alarak takım çalışması konusunda deneyim kazanmalarını tavsiye ediyor.

PEPSICO TÜRKİYE

Her stajyere bir koç

PepsiCo Türkiye'nin GO isimli staj programı başvuruları aralık itibarı ile açılıyor, 15 Mart tarihine kadar devam ediyor. Başvurular şirket kariyer sitesi aracılığı ile alınırken aynı zamanda LinkedIn ve Kariyer.net'te de ilanlar bulunuyor.

GO staj programına dahil edilen üniversite üç ve dördüncü sınıf ve yüksek lisans öğrencileri, temmuz ve ağustos aylarını kapsayan iki aylık süreçte düzenli bir staj programına katılıyorlar. Stajyerler ilk aşamada haziranın son haftası genel merkez fonksiyonları ile saha ve fabrika oryantasyonlarına alınıyorlar. Son bölümde ise eylülün ilk haftası proje sunumlarını gerçekleştiriyorlar. Adaylardan beklentiler ise çözüm odaklı, takım çalışmasına yatkın, hızlı ve analitik düşünme, girişimci ve enerjik olma yetkinliklerine sahip olmaları.

PepsiCo Türkiye Yetenek Kazanımı Müdürü Bahar Meriç'ten aldığımız bilgilere göre, GO programına katılan stajyerlere aylık ücret, yol ve yemek imkanı sunuluyor. Program sonunda departman ihtiyaçları ile paralel olarak başarılı stajyerler, dokuz aylık uzun dönemli yarı zamanlı kış stajı

Bahar Meriç

